

РЕШЕНИЕ

№ 17808

гр. София, 31.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 47 СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ В. Б. НОНЧЕВА

при участието на секретаря ХРИСТИНА Н. КОЕМДЖИЕВА
като разгледа докладваното от МАРИЯ В. Б. НОНЧЕВА Гражданско дело № 20221110123135 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 235 и сл. ГПК.

Образувано е по искова молба, подадена от „*****“ срещу В. Б. З., с която са предявени иски за осъждане на ответницата да заплати на ищеца сумата от 5800,00 лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди, сумата от 1356,34 лева, представляваща законна лихва за забава, начислена върху претендираната главница за периода от 13.09.2016 г. до 03.05.2022 г., както и законна лихва за забава от 03.05.2022 г. до окончателното заплащане на главницата.

В исковата молба се твърди, че с влязла в сила Присъда ***** 28.03.2022 г., постановена по н. о. х. д. № 202111102*****/2021 г. по описа на СРС, НО, 129-ви състав, ответницата била призната за виновна, че в периода от 15.01.2016 г. до 13.09.2016 г. в гр. София, при условията на продължавано престъпление, с пет деяния, които осъществявали поотделно един и същ състав на едно и също престъпление, извършени през непродължителен период от време, при една и съща обстановка и при еднородност на вината, като последващите се явявали от обективна и субективна страна продължение на предшестващите, в качеството си на длъжностно лице – главен счетоводител в „*****“, назначена с Трудов договор № ***** г. – присвоила чужди пари, собственост на „*****“, в общ размер от 5800,00 лева, поверени □ да ги управлява. С това си действие ответницата нанесла имуществени вреди на дружеството в размер на посочената парична сума. В хода на наказателното производство ищцовото дружество предявило граждански иск за обезщетяване на причинените вреди, но същият не бил допуснат от съда за съвместно разглеждане в процеса, поради което дружеството предявило исковите, предмет на настоящото гражданско производство. Отправено е искане за уважаване в цялост на исковите и за присъждане в полза на ищеца на сторените по делото разноски.

Исковата молба и приложенията към нея са изпратени на ответника В. Б. З. за отговор. С постъпилия в законоустановения срок такъв се твърди, че исковите претенции

били предявени след изтичане на 5-годишния давностен срок, считано от датата на извършване на последното деяние, част от процесното продължавано престъпление – 13.09.2016 г., поради което претендираните вземания били погасени по давност. Оспорва се в цялост предявения иск, като се твърди недопустимост на претенциите по общия исков ред, тъй като по тяхната основателност Софийски районен съд се бил произнесъл с присъдата по н.о.х.д. №*****/2021 г., като е признал ответницата за виновна в производство по чл. 371, т. 2 НПК. Страната счита предявения иск за неоснователен и недоказан по размер, а вземането на ищеца – за погасено по давност. Моли за отхвърляне на иска в цялост и присъждане на направените разноски.

Софийски районен съд, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

СРС, I-во ГО, 47-ми състав, е сезиран с обективно кумулативно съединени осъдителни иски, както следва: 1/ иск с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД за осъждане на ответницата В. Б. З. да заплати на ищеца „*****“ сумата от 5800,00 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени на ищеца в резултат на извършено от ответника престъпление, за което има влязла в сила присъда, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане; 2/ иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за осъждане на ответницата В. Б. З. да заплати на ищеца „*****“ сумата от 1356,34 лева, представляваща законна лихва за забава, начислена върху претендираното обезщетение за вреди за периода от 13.09.2016 г. до 03.05.2022 г.

С доклада по делото, обявен за окончателен в проведеното на 07.03.2023 г. открито съдебно заседание, съдът е отделил като безспорни и ненуждаещи се от доказване следните обстоятелства: че с Присъда ***** 28.03.2022 г. по н.о.х.д. 2021111102***** по описа на СРС за 2021 г., на 129-ти състав, влязла в сила на 13.04.2022 г., ответницата е призната за виновна за това, че на различни дати, през периода от 15.01.2016 г. до 13.09.2016 г., в гр. София, при условията на продължавано престъпление, с пет деяния, които осъществяват поотделно един и същ състав на едно и също престъпление, извършени през непродължителен период от време, при една и съща обстановка и при еднородност на вината, като последващите се явяват от обективна и субективна страна продължение на предшестващите, в качеството си на длъжностно лице – главен счетоводител в „*****“, назначена с Трудов договор № ***** г. – присвоила чужди пари, собственост на „*****“, в общ размер от 5800,00 лева, поверени □ да ги управлява, като с действията си е извършила престъпление по чл. 201, вр. чл. 26, ал. 1 НК, както и че последното деяние от процесното продължавано престъпление е извършено на 13.09.2016 г.

Посочените обстоятелства се установяват и от приложеното по делото в цялост производство по н.о.х.д. № *****/2021 г. по описа на СРС, 129-ти състав.

На първо място следва да се посочи, че са неоснователни възраженията на ответната страна за недопустимост на исковите претенции, тъй като по тях имало произнасяне на съда по н.о.х.д. № *****/2021 г. по описа на СРС, 129-ти състав. Видно от материалите по посоченото наказателно производство, граждански иск за заплащане на обезщетение за имуществените вреди, причинени от процесното престъпно деяние, не е бил предмет на разглеждане от страна на наказателния съд, доколкото с протоколно определение от 28.03.2022 г., постановено по н.о.х.д. № *****/2021 г. по описа на СРС, 129-ти състав, предявените от ищеца граждански иски не са приети за съвместно разглеждане в наказателното производство.

на гражданския иск за съвместно разглеждане в наказателния процес не представлява произнасяне по него, съответно - не е пречка претенцията за заплащане на обезщетение за причинените от престъплението вреди да бъде предмет на самостоятелно предявен иск пред гражданския съд.

По същество на предявения иск съдът намира следното:

За да възникне предявеното притезателно право за заплащане на обезщетение за причинени имуществени вреди на извъндоговорно (деликтно) основание, каквото се претендира в настоящото производство, е необходимо в обективната действителност да бъдат осъществени следните материални предпоставки: 1/ деяние (волеви акт на ответника, извършен чрез действие или бездействие); 2/ противоправност (несъответствие между предписаното от уредените нормативни или общоприети правила поведение и фактическо осъществяването от дееца); 3/ причиняване на твърдените имуществени вреди; 4/ причинно-следствена връзка между противоправното деяние и настъпилия вредоносен резултат; 5/ противоправното поведение да е виновно извършено.

Съгласно чл. 300 ГПК, влязлата в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. Следователно, в настоящото производство съдът е обвързан от изводите на наказателния съд в посочената част и е длъжен да приеме за доказано между страните, че ответникът виновно е извършил описаното в исковата молба противоправно деяние. Предвид характера на процесното противоправно деяние, а именно престъпление по чл. 201 НК, т. е. длъжностно присвояване, безспорно е по делото, с оглед разпоредбата на чл. 300 ГПК, че ответницата е присвоила сумата от 5800,00 лева, представляваща част от имуществения патримониум на „*****“, като по този начин е причинила на дружеството твърдените с исковата молба имуществени вреди.

Спорен по делото се явява единствено въпросът погасени ли са по давност вземанията на ищеца за така причинените му имуществени вреди в резултат на извършеното от ответницата престъпление.

Съгласно задължителните разяснения, дадени с Постановление на Пленума на Върховния съд № 2/1981 г. и Тълкувателно решение № 5/2006 г. по тълк. д. № 5/2005 г. на ОСГТК на ВКС относно началния момент на течение на давността, вземането от непозволено увреждане възниква от деня на откриване на дееца, и от същия момент то става и изискуемо, тъй като от този момент длъжникът изпада в забава съгласно чл. 84, ал. 3 ЗЗД. В повечето случаи деецът е известен, поради което давността започва да тече от момента на извършване на деликта. Не е необходимо авторството и деянието да се установяват по някакъв специален ред. Дори и деянието да е престъпление, давността тече от момента на извършването, а не от влизане в сила на присъдата, с която се установява престъпния му характер. Веднъж възникнало, вземането на пострадалия за обезщетение от престъплението трябва да се предяви в петгодишния давностен срок. Ако извършването на деянието и откриването на дееца съвпадат, началният момент на давностния срок е един и същ. Ако откриването на дееца е станало по-късно, давностният срок тече от този по-късен момент. Въпросът е фактически и се решава според всеки конкретен случай, като тежестта за доказване е на пострадалия.

Според мотивите на цитирания тълкувателен акт, разпоредбата на чл. 114, ал. 3 ЗЗД ясно посочва момента, от който възникване вземането за вреди, причинени от престъпление - от деня на откриване на дееца, като не е необходимо установяването на авторството и деянието да е по някакъв специален ред. Следователно, откриването на дееца по смисъла на чл. 114, ал. 3 ЗЗД не следва да бъде обвързано с хода на наказателното производство за съответното престъпно деяние и извършването на процесуални действия срещу конкретно лице в качеството му на обвиняем.

В съответствие с изложеното, последователна е практиката на ВКС, че давностният срок при деликти, съставляващи същевременно и престъпления по Глава V и Глава VII от Особената част на НК, започва да тече от датата на откриване на дееца, което не може да бъде по-рано от откриването на самото нарушение (в този смисъл - Решение № 380 от 13.10.2011 г. по гр. д. № 429/2011 г. на ВКС, IV-то г. о.; Определение № 625 от 31.07.2019 г. по гр. д. № 1349/2019 г. на ВКС, III-то г. о.).

Съобразно изложеното, настоящият съдебен състав намира, че при деликти, съставляващи и престъпления, релевантният от гражданско-правна гледна точка момент на откриване на дееца не следва да се отъждествява с привличането на лицето като обвиняем в хода на наказателното производство. Необходимо е в тази хипотеза да се изследва конкретно за всеки отделен случай кога увреденият от деликта правен субект е установил кое е лицето, извършило процесното деяние.

В настоящия казус досъдебното производство по процесния деликт е образувано на 03.07.2017 г. срещу неизвестен извършител по сигнал, подаден от ищцовото дружество до Софийска градска прокуратура на 17.05.2017 г. (вж. л. 1 и сл., том II от ДП). В сигнала е посочено, че данните за извършено престъпление са установени чрез извършен одит на дружеството, като одитните доклади били получени от главния счетоводител на дружеството на 09.05.2017 г. Видно от представените към сигнала документи, така описаните одитни доклади действително са предадени на главния счетоводител на ищцовото дружество на посочената дата - 09.05.2017 г., за което са съставени приемо-предавателни протоколи. Съдът намира, че именно датата, на която са предадени одитните доклади, съдържащи изрични констатации за извършени нарушения от ответницата (вж. л. 37 и л. 49 от том II от ДП), е моментът на откриване на дееца по смисъла на чл. 114, ал. 3 ЗЗД, доколкото именно тогава данните за извършен от В. З. деликт са достигнали до знанието на длъжностни лица от ищцовото дружество, разполагащи с правомощията да инициират действия за установяването и обезщетяването на причинените вреди (относно значението на одитния доклад, при деликти, съставляващи и престъпления по Глава V и Глава VII от Особената част на НК - вж. Определение № 625 от 31.07.2019 г. по гр. д. № 1349/2019 г. на ВКС, III-то г. о.).

Съпоставяйки датата на откриване на дееца - 09.05.2017 г., и датата на подаване на исковата молба по делото - на 29.04.2022 г., съдът достига до извода, че приложимата в случая петгодишна давност не е била изтекла към момента на предявяване на исковете, предмет на разглеждане в настоящото производство.

Предвид изложеното, съдът намира, че предявеният иск с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД се явява изцяло основателен и като такъв следва да бъде уважен до пълния предявен размер от 5800,00 лева. Основателен се явява и акцесорният иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за присъждане на законна лихва върху дължимото обезщетение, считано от датата на извършване на деянието (в случая - от последното от деянията, съставляващи процесното продължавано престъпление) до подаването на исковата молба, като претенцията бъде уважена до пълния предявен размер от 1356,34 лева, изчислен от съда по реда на чл. 162 ГПК.

По разноските:

Предвид изхода на спора, право на разноски има ищецът, като на основание чл. 78, ал. 1, вр. ал. 8 ГПК му бъдат присъдени такива за юрисконсултско възнаграждение в размер на 150,00 лева.

По изложените съображения, Софийски районен съд, Първо гражданско отделение, 47-ми състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА В. Б. З., ЕГН: *****, с адрес: гр. *****, **да заплати**, на основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, **на** „*****, ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. ***** **сумата от 5800,00 лева**, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени на ищеца в резултат на извършено от ответника престъпление, за което е постановена влязла в сила на 13.04.2022 г. Присъда № ***** г. по н.о.х.д. *****/2021 г. по описа на СРС, 129-ти състав, **ведно със законната лихва**, считано от 29.04.2022 г. до окончателното изплащане, **и сумата от 1356,34 лева**, представляваща лихва за забава, начислена върху претендираното обезщетение за вреди за периода от 13.09.2016 г. до 29.04.2022 г., както и на основание чл. 78, ал. 1, вр. ал. 8 ГПК - **сумата от 150,00 лева**, представляваща сторени по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____